

en saadan Beskaffenhed, at det næsten ikke kunde lønne Arbejdet. Men til Trods herfor udnyttede man alligevel — og var nødt til at gøre det, hvis man overhovedet vilde udnytte Heden — de Kilder, man nu en Gang havde at øse af, selv om det var besværligt. Det er som Følge heraf givet, at store Dele af de jydskede Hedeegne har faaet ganske utilstrækkelig Tilførsel af Kalk, og at det tillige er en saa lang Aarrække siden, at det er en uomgængelig Nødvendighed, at Mergeltilførselen nu bliver fornyet. Og det er da det, der sker i den Periode, vi nu er inde i. Det er da ogsaa til Dels allerede sket paa min Fødeegn nede mellem Brørup og Grindsted, som er en udpræget Hedeegn. Der har i en Aarrække, kort før Krigen og i Begyndelsen af Krigsperioden, været arbejdet med Udbringelse af Mergel paa flyttelige Mergelspor, og naar jeg nu en enkelt Gang kommer derned og ser, hvorledes Kulturværdierne af den Grund er blevet fremmet, hvorledes Afgrøden staaar paa Markerne, og sammenligner med, som det var før, er Forskellen saa iøjnefaldende, at ingen kan være i Tvivl om, at den Kulturværdi, som der er tilført Jorden, er af uhyre stor national-økonomisk Værdi. Og saaledes som det er dernede, er det vistnok noget nær overalt, hvor Mergling systematisk er foretaget.

Jeg vil gøre opmærksom paa, at Arbejdsforholdene og Arbejdspriserne og de økonomiske Forhold i det hele, hvorunder vi lever med Hensyn til Arbejds lønnen o. s. v., gør det aldeles utænkeligt, at man vil kunne tilføre Hedeegnene Mergel paa den gammeldags Vis, om jeg saa maa sige, ved en meget besværlig Udnyttelse af de enkelte Mergellejer med en meget lav Kalkprocent, som findes dér. Det vil aldeles afgjort være nødvendigt, at man tilfører Mergelen dels gennem flyttelige Mergelspor, dels gennem Transport paa Bærerne, og det er jo ogsaa det, der er sket. Men med den Fart, hvormed Merglingsarbejdet nu foregaar, maa vi sikkert gaa ud fra, at vi i Løbet af en ikke alt for lang Aarrække, højst en 25—30 Aar, vil have tilført den kalktrængende, magre Jord den Grundforbedring, som er nødvendig, og saa vil man faa en Udnyttelse af Jorden, som det er min Tro og mit sikre Haab ikke vil blive mindre i den kommende Tid end hidtil. Jeg vil da spørge: Kan det ikke anses som en Statsopgave i al Fremtid at yde Tilskud til Mergeltilførsel til mergelfattige, magre Egne? og hvis det kan det, maa vi, der bor paa disse Egne, sige Tak til

det øvrige Land, fordi det vil yde os disse Tilskud.

Den højtærede Landbrugsminister udtalte fra denne Plads, at den største Del — jeg tror det var $\frac{4}{5}$ — af den Mergel, der blev udført, blev udført til allerede opdyrkede Egne. Det er muligt, at det er rigtigt, men det kunde dog være, at der maatte en lille Forklaring til; for en hel Del af de Egne, som der er tilført Mergel, har ganske vist for en lang Aarrække siden faaet Mergel, men i meget begrænset Mængde og af en meget daarlig Beskaffenhed, saaledes at man maa sige, at en egentlig Mergling af disse Jorder ikke har fundet Sted. Naar der nu foregaar en saa systematisk Mergling af de magre, mergelfattige jydskede Egne, synes jeg, at der er Grund til at tage op til Overvejelse, i hvor stor Udstrækning fortsatte Bevillinger til dette Formaal bør gives, og det vil jeg gøre ud fra den Betragtning, at man maa have en fast og sikker Plan at arbejde efter. Og derfor vil jeg gerne have Lov til at sige overfor den højtærede Landbrugsminister, at det vistnok ikke gaar an overfor de Dispositioner, der allerede er truffet i dette Forhold dels ved Anlæg, dels ved Planlægning af Arbejder, nu at gaa til en saa stor Nedskæring. Jeg tror, at vi maa indskrænke os til at faa en Forhandling i Gang, maaske mellem Finansudvalget og Landbrugsministeren og mellem Landbrugsministeren og Hedeselskabet samt mellem Hedeselskabet og de forskellige Selskaber, om Muligheder for en Nedskæring i Fremtiden, idet man sikkert ikke uden at slaa for meget i Stykker i dette Øjeblik vil være i Stand til at nedskære med det Beløb, som er foreslaaet her af den højtærede Landbrugsminister. Men jeg vil altsaa tilraade Landbrugsministeriet at foranledige dette Spørgsmaal bragt ind i et sikkert og retfærdigt Leje, saaledes at vi ikke ad Aare skal tage dette Spørgsmaal op til Tovtrækkeri her i Tinget.

Formanden: Da det ærede Medlem ikke er nær ved Afslutningen af sit Foredrag, skal jeg herved afbryde Forhandlingerne og udsætte Mødet. Det genoptages Kl. 1.

Mødet udsat Kl. 12.